



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. XVIII. De Advlteriis Stvpris, & Lenocinijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

eam curam ipse incumbat omni studio, ut ne offensiones hæc peccataq; id generis fiant. Deinde verò, si occurrere nullo modo poterit; rem omnem in tempore, si in urbe est, ad Episcopum, si in diœcesi ad Vicarium Foraneum deferat, quo vel alijs rationibus, vel grauiori pœna eiusdem Episcopi arbitrio ijs morum erroribus consultum, ac prouisum sit omnino.

DE ADULTERIIIS STUPRIS, & Lenocinijs. Tit. XVIII.

Meretrices in cauponis qualiter non habendæ, transgressoresque puniendi. Cap. I.



PROSTITVTAS feminas, meretricesve in cauponis, diuersorij, ganeisve ad quæstum alere, cum id & graui Dei offensione, & magno animarum detrimento, & disciplina christiana iniuria fiat, hoc decreto prohibendum censuimus. Quare ne quisquam Vel caupo, vel tabernarius, vel qui cœnaculariam facit, illas in ipsis cauponis, ac diuersorij habeat, alatve ad turpem quæstum.

Qui contrafecerit post huius decreti promulgationem in eius parochiali Ecclesia factam, tanquam is, qui in statu damnationis notoriè versatur; præmissa monitione, interditi pœna afficiatur, & alijs præterea etiam grauioribus arbitrata Episcopi.

Qualiter Episcopus contra concubinarios procedere, & eos punire debeat. Cap. I I.

Graue concubinitus crimen est, proptereaq; quàm ingens in eo funditus conuellendo sollicitudo, & quàm longè omnium diligentissima cura Episcopi esse debeat, cum Canonum leges, sacriq; œcumenici Concilii Tridentini decreta iubent, tum verò Pij Quinti Pontificis Maximi Apostolica sanctio iam pridem edita perspicuè ostendit.

Qua sanctione sanctæ obedientiæ virtute illud iussum est, vt quæ contra concubinarios eiusdem Concilij Tridentini decretis constituta sunt, in ijs ipsis omnino, inuiolatèq; exequendis, Episcopus in sua diœcesi diligenter, sanctèq; inuigilet: Deo Romanoq; Pontifici rationem redditurus, si in eo turpi crimine radicatus extirpando negligenter, aut remissè se gesserit. Quamobrè Episcopus nemine etiam postulante, aut accusante, ex officio sine strepitu, & forma iudicij, solaq; facti ueritate inspecta, contra istiusmodi concubinarios, cuiuscunque status, ordinis, dignitatèq; illi sint, seuerè agat: proindeq; pœnis sacrorum Canonum iure summorum Pontificum constitutionibus, Concilio- rumq; auctoritate sancitis, & alijs præterea etiam pecuniarijs, arbitrio suo, grauius puniat. Quos autem ter admonitos in contumacia persistere animaduertent, eos non solùm alijs pœnis, sed excommunicatione etiam ex eodem decreto Tridentino afficiat.

Concil.
Trident.
Sess. 24.
c. 8. de re
for. mat.
& Sessio.
25. ca. de
reso. 14.
Bulla e-
dita. Ca-
lè. Apri.
1566. ver-
si. Monæ-
mus pte
reai Bul.
nu. 5. in-
ter illius
constit.
fol. 924.

Luxuriandi quæcunque occasiones, & præcipuè ex simul cubatione,
& nocturnis rusticorum excubijs qualiter ab Episcopo,
& parochio tollendæ. Cap. III.

Pastoribus non solum pericula propellenda sunt, sed etiam omnis periculosa peccandi occasio pro pastoralis officij munere eripienda est. Quamobrem, cum quæ facile existere possent fornicationes, incestus, & flagitia, vniuersaq; carnis vitia re alia planè nulla facilius quàm fuga, adintrace in primis diuina gratia superatur: Parochus, vt diligentissimè poterit, & Episcopus imprimis, tum auctoritate sua, tum etiam si opus erit secularis magistratus ope implorata, id maximopere curet, ut ne cum femina, quocumque vel arctissimè propinquitatis gradu coniuncta mas simul cubet, etiam si ambo puerili ætate sunt, ita tamen grandiusculi, vt aliqua inde suspicio periculum occasione impuri flagitij committendi existere possit. Nec Verò paupertatis, angustæ habitacionis, excusationi locus faciliè relinquatur, quominus istiusmodi impuritatum occasio omnis præcidatur; cum humi potius atque adeo sub dio iacere satius esset. Parochi autem tota hac de re iudicium, officiumve intercedat, qui & consilium det, & opem præsentem, ut accuratissimè potest, tante impuritatis periculo præstet.

Eam ipsam curam Episcopus, & Parochus ponant, in eripiendis morum corruptelis, flagitijs, peccatis, peccandive occasionibus, quæ grauissima cum Dei offensione existunt ex nocturnis illis excubijs, quæ rusticorum concursu, iuuenili turpium verborum licentia, & promiscua marium faminarumq; turba, hyeme in stabulis passim fieri solent.

DE VSVRIS. Tit. XIX.

Delectus plurimorum ordinum contra vsurarios, vel aliàs prohibitos contractus vt delinquentibus pœna innotescat.

Cap. I.

Vsuram ad perniciem populorum latius manantem pro nostri generis cura reprimere cupientes, quemadmodum huius generis delicta ex sacrorum Canonum, & probatorum Patrum sententijs delegimus; quæ quoniam frequentius in hac diœcesi committi animaduertimus, ea præcipuè, ac nominatim prohibenda duximus, eo consilio, vt si quis in alijs etiam eiusdem generis vitis contractibus deliquerit, pœnas à iure constitutas, sibi subeundas esse intelligat.

Vltra sortem rerum cuiusuis etiam dotalium, quando nihil accipi, vel sperari possit. Cap. II.

Ex mutuo, vel depositis, etiam apud Iudeos factis, nihil præter sortem à quouis homine percipi ex conuento, vel principaliter sperari possit, si-

meti

met si pecuniæ ipsæ sint pupillarum aut viduarum, aut locorum piorum, vel etiam dotales, nisi quatenus id iure nominatim permittatur. Si quis oblatas re ipsa, loco, & tempore pecunias etiam dotales, sibi debitas accipere recusauerit; nihil præter sortem, etiam ratione damni emergentis, vel lucri cessantis, vel ex quacunque alia causa accipere possit.

Quæ cambia, alijque contractus prohibiti sint, & ideo qualiter nulli, ac contrahentes, & participes puniendi.

Cap. III.

NE fiant cambia, cum literæ ad destinatum locum verè non mittuntur, & ibi non fit solutio, sed uno & eodem loco pecunia datur, & recipitur, vel quando dantur, & accipiuntur pecuniæ cum eo pacto, ut habeatur recursus ad domum, vel ad respondentem dantis, aut accipientis, quod pactum vulgo vocatur la ricorsa: atque ita impensæ, aut alterius rei onus imponitur.

Ne cui liceat cum altero ita contrahere, ut is totam pecuniæ summam ei, qui dederit, soluat; cum ille partim pecuniæ dederit, partim nominibus quæ difficile exigi possint, vel in rebus pluris, quàm valeant, æstimatis.

Ne cui, præsentem pecuniæ quærenti, quidquam carius vendatur, ut statim à venditore per se, vel per interpositam personam vilis ematur.

Ne quis rem aliquam, ob dilatam solutionem, carius vendat iusto pretio.

Ne ob anticipatam solutionem res minoris ematur iusto pretio, vel solvatur minus, quàm debeat.

Ne res vendatur, dilata in tempus solutione, ita, ut pretium, quod interim rei accreuerit, venditori solvatur, si eiusdem periculo non fit diminutio.

Ne res modico pretio pignori detur, vel vendatur pacto redimendi intra certum tempus; ut si ad dictum tempus res redempta non sit, res libera sit emptoris, vel eius qui pignora accepit.

Ne frumentum, vinum, oleum, aliud ve detur, ut eo quod datum est, aliquid amplius exigatur, siue eiusdem generis, siue alterius, quomodocunque etiam si operæ sint.

Ne quis mutuo det frumentum, vel id genus aliud corruptum, ut tantundem integri carioris reddatur; etiam si restitutio differatur in quocunque tempus debitori commodum.

Ne in societate, in quam alter pecuniæ confert, alter operas, lucri distributio constituatur, nisi per quotas partes.

Nec ultra eas, certa pecuniarum summa, vel quid aliud, conferenti pecuniæ, persolvatur.

Neque fiat pactio, ut fors salva sit; fructus verò, communiter diuidantur.

In societate animalium, quæ in æstimata alicui dantur ad custodiam, siue per operas præstet, omnes casus, etiam fortuiti, semper sint periculo eius, qui dederit; nisi id alterius socij dolo, vel magna negligentia accidisse constiterit.

Nec fiat pactum, ut fors sit semper salua, etiam ex primis factibus.

Neque quidpiam certum, præter sortem, ex fructibus animalium quotannis soluatur.

Et in locationibus animalium, quæ fiunt certo pretio, si illa absque dolo, aut negligentia eius, qui conduxit, deteriora fiant, id semper sit damno eius qui locarit.

Si autem animalia dentur æstimata, ita ut fors danti salua sit, nihil omnino percipi possit.

Ne fiant contractus, qui libellarij, seu fidei libellarij dicuntur, ubi non antecedit emptio certæ rei immobilis pretio iusto, vel assignatio ad præscriptum Bullæ Pij V.

Vel ubi venditor redimere cogatur; vel ubi non possit redimere, nisi post certum tempus.

Vel ubi annuus census, ad cuius solutionem res obligatur, superat æstimationem fructuum, quos ex ipsa re dominus solet, aut potest percipere.

Et si loco pecuniæ, vinum, frumentum, vel quid aliud in singulos annos promittatur; illud ad pecuniæ, & iusti pretij rationem redigatur pro consuetudine locorum.

Si qui autem in aliquo ex his casibus, aut alijs, qui usuram sapiunt, & a iure, ut iniqui prohibentur, contraxerint, ipsi contractus, etiam in uicium ardo muniti, nulli, irriti, & inanes sint: contrahentes uero, tabelliones, qui instrumenta confecerint, proxenetæ usurarum, aut lucri participes, ministriq; omnes horum scelerum, & pænis, iure statutis, & Ecclesiasticis a censuris puniantur.

Usurarijs manifestis qualiter sepultura Ecclesiastica; etiam propofita pœna interdicitur. Cap. IIII.

NE Parochi usurarium manifestum, ut Gregorij X. constitutione sancitum est, etiam si in testamento, alia re quadam ultima uoluntate ipse mandarit ea restitui, quæcunque usura nomine acceperit, in sepulturam Ecclesiasticam tradant; nisi pro eorum facultatibus, re ipsa illis satisfactum sit, a quibus usuras exegerit; aut si ij absunt, Episcopo, Vicario re eius, vel parochi intra cuius parochiæ fines ille, dum uixerat, habitauit; ut Notario publico de restitutione tantum sit pignoribus, aut idonea sponsione facta.

Præsul sanè studiosissimus, & diligentissimus salutis animarum, edicto, die 6. Nouem. 1591. edito, iure optimo mandandum censuit, atque ab isto facultatem absoluendi casu, sibi planè reseruauit.

b c. Quamquam, eod. tit. de usur. in 6.

a Accedit quatum pertinet ad diœcesim Crē. prohibitio mutui contractus eo pacto initi ut pecuniā recipiēs, ad molēdū ad mutuantis molēdū accedat quem ut potē usurā redolentem. Illust. & Reue. D. Celsa Specian^o, Episcopus Cremen

Qui verò Parochus id generis hominem sciens, sepelierit, is nouerit excommunicationis pœna affectum esse, a Clementis V. constitutione, in concilio Viennensi edita quæ incipit. Eos.

a Clem. I. de sepult. ibi, vel usurarios manifestos glo in d. c. quamquã. verifubiace. re. de usur. in 6.

Pro usuris paliatis contra quos etiam procedatur.

Cap. V.

Superius, & si contractus depositi, ex quibus aliquid ultra sortem percipitur, tum rei venditionis, quæ modico pretio fit, adhibita redimendi pactione, tum alios præterea quosdam contractus, ex sacrorum canonum iure, & probatorum Patrum sententijs, tanquam manifestè usurarios improbauius; tamen quoniam sæpe ficto meri depositi, & liberæ emptionis nomine, quasi liciti contractus specie, usuræ occultantur; idcirco, & cum eis, qui eiusmodi contractuum, aliorumve specie, qui vetiti sunt usuram commiserint, et cum Notarijs, qui scientes rogati conscripserint, prout iuris est agatur.

Usuras recipientes à monte pietatis puniantur, & ab eo quæ obseruari, eiusque institutiones videre Episcopus curet.

Cap. V I.

NE quisquam pecuniam apud montes pietatis deponat, vel eidem mutuo det, vt inde aliquid, ne minimum quidem lucri, aut eius quod interest nomine percipiat, qui verò ex pacto quidquam ea causa perceperit, quod montis pietatis pecuniam vel mutui, vel depositi nomine dederit, cum eo tanquam cum Usurario homine agatur ad iuris præscriptum.

Quæ præterea de montibus pietatis supra decreta sunt, ea Episcopus obseruari curet, uel diligentissime. Illorum institutiones sibi ab administratoribus ostendi faciat.

